STEPHAN R. MEIER

TY

VYBER, KDO PŘEŽIJE

TY

VYBER, KDO PŘEŽIJE

STEPHAN R. MEIER

KNIHY OMEGA

© Stephan R. Meier 2017, published in arrangement
with Literary Agency Michael Gaeb, Berlin

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.

Překlad © Jana Kellnerová, 2017
Obálka © Jiří Miňovský – ARBE, 2017
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2017

ISBN 978-80-7585-335-6 (pdf)

TY

VYBER, KDO PŘEŽIJE

STEPHAN R. MEIER

Překlad: Jana Kellnerová

Pro Biggi

Tuto knihu věnujeme společně našim dcerám
Isabelle, Vanesse, Viole a Suri,
a všem ostatním dětem naší doby,
které jen s pomocí velké chytrosti
a správného odhadu budou moci zvládnout
doposud největší zvrat v dějinách lidstva -
digitální revoluci.

PROLOG

V divočině, třicet let po VÝBĚRU

Zlostně svírá starou kulovnici, která mu připadá jako pozůstatek dávné minulosti. Dýchá mělce, soustředěně. Leží tu na číhané už hodiny, přes zrezivělou hlaveň zbraně usilovně vyhlíží na pláň před sebou. Stěží dokáže pochopit své štěstí. Oba obrovští zajíci spolu poklidně spásají trávu, ani ne třicet metrů před ním v rudozlatém světle pozdního podzimu. Vítr je příznivý, nemohou ho cítit. Strnule setrvává v poloze, jen aby neudělal žádný hluk. Jsou to tlustá, tučná zvířata. Páreček, jak se domnívá. Zaměřuje přes hlaveň; z jeho perspektivy vypadají obrovští.

Zabíjení se mu příčí. Ale jíst musí. Hlad a nouze otupují. Ve svém postavení si žádný soucit s těmi nevinnými tvory dovolit nemůže.

Čas ubíhá. Bez hnutí čeká a pozoruje. Nesmí udělat žádnou chybu. Levou paži, kterou drží hlaveň, má v jedné velké křeči. Pravou rukou objímá pažbu z leštěného dřeva, ukazováček položený na spoušti, připraven k výstřelu. Dva brokové náboje jsou vše, co ještě má. V příznivém okamžiku může obě zvířata dostat jedním jediným výstřelem.

Zem pod ním je stále chladnější. Bolí ho šíje a záda už má až po ledviny necitlivá. Cítí, jak mu do bot nalézá stále víc mravenců. Štípají ho. Pokouší se je rozmačkat tím, že tře prsty o sebe.

Na pláni před ním se zvedá jemný opar. Les za ním je stále tmavší, světlo na planině každou minutou červenější. Náhle jeden ze zajíců odhopká kus od druhého. Příliš daleko, aby je oba dostal jedním nábojem. Jak dlouho ještě bude moct čekat?

Opatrně a zpomaleně odtáhne ruku ze spouště. V obočí se mu nasbírala kapka potu. Otře si ji, akorát ještě včas než mu slaný roztok oslepí oko, kterým míří. Pak si z čela odhrne rozježené přerostlé vlasy.

Druhý zajíc teď následuje prvního. Pokojně hopká stále víc vpravo, udělá kruh, zastaví se a pak se sune dál. Najednou je docela blízko tomu druhému. Na tohle čekal dlouho. Velký zajíc náhle narovná záda, zvedne hlavu, uši mu trčí přímo vzhůru. Nos se mu chvěje a jemná srst se mihotá v mlžně červeném protisvětle. Větří?

Jsou teď oba před ním v téměř přesné linii. Konečně to může risknout. Jeho ruka se zpomaleně plíží zpět kolem pažby, tiskne se k dřevu a ukazováček tápe po spoušti. Lehce na studený kov přitlačí, cítí odpor pružin. Napne všechny svaly. Pak vydechne. Drží zbraň v poloze jako ve svěráku a trhnutím dotáhne prst až na doraz. Cítí, jak se vymršťuje úderník, cítí, jak udeří do rozbušky, a slyší, jak rozbuška exploduje. Zazní ostré třesknutí. Přes hlaveň skrze oblak dýmu vidí, jak zásah obě zvířata vymrštil do vzduchu.

Nechá pušku klesnout, úlevou a vyčerpáním krátce zasténá, převalí se na bok a s rozbolavělými údy vstane. Ostražitě se rozhlédne a potom opustí ochranu houští, pod nímž ležel. Nevypadá jako lovec, spíše jako ošlehaný lesní duch. Jeho ošacení je improvizované, ošuntělé, slátané ze starých hadrů. Vyzáblá neohrabaná postava, metr pětadevadesát vysoká,

dříve silný neúplatný a sebevědomý zjev. Z toho zůstalo málo. Rysy mohutné brady mu zmizely pod houštím nepěstěných vousů. Jen pohled ledově modrých očí nad špičatým nosem a úzkými rty cosi prozrazuje o jeho skutečném původu a donedávna udržovaném vzhledu.

Sebere flekatou pláštěnku, odstrčí větve stranou a na prkenných nohou vyběhne, jak rychle jen dokáže. Z okraje lesa se s hlasitými protesty zvedlo hejno ptáků a divoce poletuje kolem. Dvakrát se rozhlédne. Pak už je u mrtvých zajíců.

Zajistí zbraň, skloní se a sebere prvního zajíce z prérijní trávy. Má strnulé, nebesky modré oči. Jsou kulaté a ve smrti doširoka rozevřené. Diví se, jak je to ochablé neživé tělo na dotek těžké. Srstí mu na ruku prosákne trocha teplé krve. Musel se trefit do břicha. Zmítá se mezi pýchou a špatným svědomím.

Rychle se ujistí, že druhý zajíc je rovněž mrtvý. Je to samička, jak tušil. Zvedne ji a osahá ochablé tělo, instinktivně prohmatá měkký podbřišek. Hlavu roztříštěnou broky má obscénně stočenou dozadu a téměř se jí dotýká zad. Popadne oba zajíce levou rukou, hodí si kořist na rameno a zbraň opět sevře pod pravou paží. Pohledem bloumá po širé pláni, jež mírně spadá k velké řece. Tady není v bezpečí. Spěšnými kroky běží přes nekrytou rovinu a krátce nato zmizí v bezpečném stínu stromů.

Kvapně proniká hlouběji do lesa, který voní vlhkou zemí, houbami a pryskyřicí. Tak jako voní nedotčený les, když se již tisíciletí sám regeneruje. Indiánské léto se svými teplými dny a chladnými nocemi až sem nepronikne.

Neforemné boty z tlusté koňské kůže naložil na tři měsíce do rostlinného oleje, až byly poddajné a poskytovaly

mu dostatečnou ochranu vůči vlhkosti a chladu. Podrážky vyřezal ze starých odhozených zimních pneumatik a k tlusté kůži je připevnil hřebíky. I na kluzkých kmenech vyvrácených stromů mu poskytují dostatečnou oporu a na měkké půdě z jehličí, mechu a listí zanechávají jen ploché důlky. Musel se naučit pohybovat co možná bez hluku a beze stop.

Když má dojem, že pod ochranu lesa pronikl dosti daleko, přidřepne si u paty borovice a oba zajíce položí před sebe do mechu. Dýchá trhaně, srdce mu divoce naráží do žeber. Musí si pospíšit!

Opře si pušku na dosah ruky o kmen stromu a z kapsy svých mnohokrát spravovaných kalhot vytáhne kousek drátu. Na voskové vrstvě jeho maskovací pláštěnky se zaleskne čerstvá krev. Mimovolně ten železitý pach nasaje do nosu a intenzivní vůně mu prudce podráždí žaludek. Archaický pocit, kterému se na chvíli poddá. Pak zakročí jeho rozum a varuje ho. Hladoví hnědí medvědi, jejichž stopy viděl v okolí, to ucítí také, a to z mnohem větší vzdálenosti než on. Může jen doufat, že je hlasité třesknutí výstřelu na chvíli udrží vpovzdálí. Zručně ovine drát okolo předních běhů mrtvých zvířat a sváže je k sobě, takže si je může hodit přes rameno jako sedlovou brašnu.

Tep se mu pomalu uklidňuje a znovu se dostává do normálního rytmu. Jeho rozpálený dech se sráží s chladným vzduchem nastávajícího soumraku a halí mu hlavu jako praporec páry. Pozorně obhlíží okolí, pátrá v tmavém podrostu a usilovně naslouchá zvukům. Ale nic tu není. Tlukot jeho vlastního tepu v levém uchu, na jeho slabé straně, se pomalu utišuje. Přehlušuje ho vysoké neústupné pískání, které vyvolal výstřel.

Měl štěstí. Jen jeden náboj za dva zajíce. Kdyby už tak dlouho nepobýval sám v divočině, usmál by se teď. Ale není tu nikdo, s kým by své vítězství mohl sdílet. Jsou to alespoň tři kila masa, dvě plyšově měkké kožešiny a strava na několik dní. Z křehkých tříštivých kostí si může vyřezat rybářské háčky. Uznale pohladí hlaveň zbraně.

Chvíli ještě čeká, protože si chce být jistý, že si jeho výstřelu nikdo nepovšiml. Teprve přede dvěma dny nalezl ještě teplý popel táboráku. Musel to být velký klan. Měli s sebou zvířata, viděl trus. Bude se muset naučit trus rozeznávat. Ale od koho?

Vyhoupne se z podřepu a narovná se. Ještě jednou se rozhlédne na všechny strany, krátce se zorientuje podle dopadu světla a posbírá svou kořist a pušku. Zajíci mají jemně zbarvenou podzimní srst, hnědě a černě vzorovanou, prokvetlou prvními bílými skvrnami jejich brzy celistvé zimní srsti, sněhově zbarvené.

Vyvaruje se jakéhokoli chvatu, probíhá mezi tu více, tu méně hustými stromy, protahuje se pod nízko visícími větvemi a překračuje do výše čnějící uzly kořenů staletých stromů.

Smysly mu pracují stále lépe. Sluch má citlivější, zrak ostřejší a celé jeho tělo intenzivně reaguje na nové prostředí a mnohá nebezpečí, která v něm číhají. Je to životně důležité: nejen medvědi, také vlci a hladová divoká prasata nebo zdivočelí psi cítí mrtvá zvířata na jeho rameni, cítí jeho, a především ho slyší, dlouho předtím než on slyší je. Až je spatří, až se ukáží, bude pravděpodobně příliš pozdě, aby se bez úhony dostal do svého útulku. Zejména teď na podzim je víc než jindy nebezpečné střetnout se s divokou zvěří, protože je v boji o tukové zásoby na zimu zuřivě nenažraná.

Přetne mýtinu poblíž potoka a míjí zpustlý vodní mlýn, který postavili misionáři z „Ville Marie“. On ho provizorně opravil a může v něm z planého obilí, kaštanů a ořechů zpracovat hrubou mouku. Upře pohled na ztrouchnivělý dřevěný most vedle mlýnského kamene, krátce se zarazí a pátravě se rozhlédne: žádné divoké zvíře v dohledu.

Sotva o deset minut později doráží ke svému cíli; k návrší, pouhé vyvýšenině, jako tonzura obklopeném hustým lesem. Zde stojí malá kaplička, kterou obývá od konce svého útěku. „Ange Gardien“, Anděl strážný, ji kdysi mniši pokřtili, to se mu líbí. Nad postranním vchodem, který vede do vedlejší místnosti kaple, se jméno vytesané do kamene dá ještě dobře přečíst. Dříve to musela být sakristie a on teď tu místnost využívá pro své zásoby a nářadí.

Otevře těžké dřevěné dveře, skloní se pod kamenným obloukem a oba zajíce zavěsí na pevné háky pod stropem. Jediným řezem podřízne hrdlo samečkovi a pak zcela oddělí hlavu samičky. Krev nechá odtéct do železné mísy.

Teprve poté si stáhne krví zamazanou pláštěnku, vymotá se z bundy, boty postaví podrážkami vzhůru na dřevěnou polici, aby se usušily, a usadí se na lavičku vedle dveří, aby si trochu odpočal. Přitáhne si nohy, odvine hadry a zkoumá štípance od mravenců. Odcvrnkne rozmačkaná těla a zase si nohy zavine. Potom se opře, zavře oči a čeká, až pískání v uchu pomalu zeslábne.

Unaveným pohledem putuje k mírně se pohupujícím mrtvolkám, vidí, jak se mísa pod nimi naplnila krví. Zatímco poslední životadárná šťáva v podobě vazkých krvavých šmouh odkapává z mrtvých těl, vrací se mu síly. Opře se zády a znovu zavře oči. Trvá asi půl hodiny, než se jeho tělo do jisté

míry zotaví. Není mu ještě ani čtyřicet, ale boj o holé přežití v divočině si vybírá svou daň. Surověji, než si představoval.

Stále tmavší soumrak vysílá úzkými okny už jen málo zbytkového světla. V bývalé sakristii je teď téměř úplná tma. Železitý pach krve se mísí s výpary zatuchlých, studeně orosených zdí.

Zachvěje se chladem. Ví, že se musí hýbat. Vysouká si rukávy odraného vlněného saka až nahoru k loktům a přitom si rukou přejede po hrubé jizvě nalevém předloktí, v chladu a vlhku citlivé a bolavé. Pod ní má pasivní transpondér. Pak vstane a sejme zcela vykrvácené zajíce z háků.

Blížící se noc ho upomíná, aby neztrácel čas. Stahovat zvěř z kůže se už naučil docela dobře, dokonce i ve tmě to zvládne. Zpočátku, přímo po svém útěku z Edenu, by byl skoro zemřel hlady, než se donutil jíst kromě kořínků také krysy a veverky. Pěkné kožešiny vyvěsí k usušení a chystá se obě zvířata vyvrhnout. Po deseti minutách je hotov a očistí si ruce.

Opět si tře otravnou jizvu, která mu připomíná jeho dřívější život. Čip implantovaný do kosti – jeho univerzální osobní rozhraní k VÝBĚRU, nazývané VEŠEBT – s deseti tisíci triliony výpočetních operací za vteřinu, ho tenkrát spojovalo s veškerým věděním lidstva. Nyní mu v paži místo VEŠEBTU spočívá jednoduchý pasivní čip – jako u domácího zvířete. Zavedl mu ho jeden packal a trvalo měsíce, než se hnisavá rána konečně uzavřela a vytvořila se na ní šeredná jizva. Ovšem dosáhl svého cíle: je odpojen, vypnut a pro všechny, které v Edenu zanechal, se stal navždy nedosažitelným. Zachránil se. Ale musel utéci z ráje.

Myslí na svůj dřívější život a jeho pohyby jsou postupně kvapnější. Nutí se myšlenky na Eden potlačit. Život, v němž

mělo všechno smysl, kde neexistovalo nebezpečí a on se mohl oddávat všem choutkám, které si jen dokázal představit. Opečovávaný a obletovaný, plný bezpečí, vřelosti, potěšení. A pak současnost – nelítostný boj s chladem a hladem, s nemocemi a smrtí.

Dosud vyvázl životem, ale ten největší a nejobtížnější úkol ještě leží před ním. Obává se, že mu ubývá čas. Udělá se mu mdlo, když pomyslí, co je ve hře. Začne trhaně dýchat. Nůž, který právě čistí, mu vyklouzne z roztřesených rukou. Skloní se, sebere ho, a zase upustí. Vzedme se v něm vztek smíšený s holým strachem. Ještě nemá tušení, jak by to měl zařídit. Pokouší se utřídit si myšlenky, pokouší se soustředit. Zavře oči. První a nejdůležitější ze všeho je ji znovu najít, všechno jí vysvětlit. A musí ji najít rychle. To je pro něj nejdůležitější. Proto všechno riskoval. Teprve až jí to všechno vysvětlí a ona mu, doufejme, uvěří, pak můžou společně hledat jeho dítě. Jejich dítě. Proto se musí vrátit. Do ráje, do Edenu, kde na něj číhá smrt. A pak musí zastavit JEHO. Za všech okolností. I kdyby přitom měl být úplně zničen VÝBĚR, to největší, co kdy člověk vynalezl.

Pohlédne na sebe. Tělo mu pohublo a zocelilo se. Vidí mnohokrát látané kalhoty, pod nimi vykukují hadry na strupy posetých nohou. Okolo svého těla vidí pospojované cáry a na ramenou cítí zatuchlinou odporně zapáchající, jen břídilsky vydělaný kožešinový límec, který ho alespoň trochu zahřívá. Jako studená ruka po něm sahá beznaděj. Ještě je příliš mladý, aby zahynul.

Potřese hlavou. Blíží se záchvat.

Vykročí z malé místnosti kapličky na prostranství před ní, hledá volnost a potřebuje vzduch. Jako zlý sen se mu

z podvědomí vyřine celá beznaděj jeho bídy. Rdousí ho, když si ujasní, jak je to s ním doopravdy. Je mu zima. Žaludek se mu křečovitě sevře a před očima se mu mihotají černé tečky. Zapotácí se a přidrží se hrubé vnější zdi. Nesmí omdlít! Musí přemoci ten ochromující strach z toho, co nadchází!

Na čele mu vystoupí pot. Odstrčí se od zdi a míří pryč od kapličky. Krok má nejistý a ruce mu ovládne třas. Po několika krocích dojde klopýtavě k potoku. Zabralo mu několik dní, než navršil kameny a s námahou do lesní půdy klackem vyhloubil nové koryto. Nakonec se mu podařilo nedotčenou pramenitou vodu přesměrovat tak, že jako skromný vodní tok protéká poblíž jeho úkrytu.

Klesne dopředu na kolena, skloní se z malého svahu a ponoří roztřesené, v modlitbě sepjaté ruce do ledově chladné vody.

Doufá, že to pomůže i teď, tak jako to dosud pomohlo vždy. Chladná, čirá a tekoucí svěžest ho uklidňuje. Jen zde se mu daří mírnit své zuřivé zoufalství.

Soustředěně zírá na své rozedrané ruce, pozoruje, jak se voda musí protahovat kolem překážky, vytváří víry a bubliny a vření. Cítí bolest, cítí, jak ledový chlad pramenité vody působí na jeho tep a chce do něj proniknout. Musí se soustředit, aby neztratil svou vnitřní rovnováhu, musí ruce pevně tlačit proti tlaku proudu. Všechny jeho smysly, každé vlákno jeho těla, každá buňka jeho organismu je přepnuta na přežití. Musí přemoci strach. Musí se osvobodit. Musí žít. Chce žít.

S povzdechem se zvedne na kolena, vstane a ještě nejistým krokem se vrací směrem ke kapličce a třením si opět zahřívá prokřehlá zápěstí. Zvládnu to, myslí si. Mě nedostaneš.

Náhle zaslechne jemné bzučení motorů a charakteristické hučení obrovských lopatek, které prořezávají vzduch. Ještě je nevidí, ale každou vteřinou se objeví nad korunami stromů. Bez zaváhání se vrhne k zemi, pár metrů se odplazí a tělem se přitiskne k velkému topolu, stáhne hlavu mezi kolena a obejme si kotníky. Pak v této sbalené pozici padne na bok. Tak nehnutě setrvá a vyčkává. V této poloze se jeho obraz v infračerveném spektru podobá spícímu zvířeti. Jeho pasivní zvířecí čip také dronům ihned vyšle signál velkého psa. Psa, kterého nikdo nepostrádá.

Nejprve se kolem něj přežene stín. Spark zpod zpola zavřených víček zašilhá skrz stromy a spatří, jak se k němu s hučením blíží Orel, gigantický průzkumný dron. Zná každý detail této kovové konstrukce. Jeho lopatky mohou dosáhnout rozpětí až dvě stě metrů a může zůstat ve vzduchu celé týdny. Na palubě nese nespočetné miniaturní drony, které může vysadit k bližšímu průzkumu, když jeho senzory identifikují zajímavý objekt. Orly se nasazují ke kontrole rozlehlých oblastí a nalezení života. Hledají již cíleně *jeho*? Pokud by ho objevili, byl by to jeho konec, byl by to konec jeho lásky a jeho dítěte, byl by to konec boje o svět, kde se vyplatí žít.

Přimhouřenýma očima vidí mléčně bílé břicho dronu, v němž jsou umístěné genetické laboratoře, které za letu dokážou analyzovat vzorky tkání. Bez hnutí setrvává ve své skrčené pozici i poté, co dron nad ním už dávno odfičel. Čeká na druhý dron, který nutně musí přiletět. Vždy létají v párech, drží se od sebe na několik kilometrů a pročesávají širé nehostinné oblasti, které jsou obydlené rozptýlenými zavrženými. Dříve si letecké snímky prohlížel s Billem u sklenky vína a hlasitě se smál, když se po obrazovce mihl divoch. Teď se jím stal on sám.

Zrovna když chce zvednout hlavu, opět zaslechne typické šelestění. Znovu se skrčí. O pár vteřin později se přiblíží stín druhého dronu. Přeletí nad ním trochu těsněji než ten první a pozvolna letí po své dráze dál, až i on zmizí za stromy. Nehybně čeká, až slyší už jen důvěrně známé zvuky lesa. Když si je jistý, že se drony neobrátí, zdvihne se a utíká nazpět ke kapličce.

Tam se posadí na schody. Tělo je zcela vysílené, ale duše se vzdát nechce. Zahledí se do dálky. Musí načerpat síly. Hledá zdroj, který mu může dát odvahu a vůli. Může to zvládnout. Musí to zvládnout. Jeho pohled se pátravě toulá v dáli. Tam venku, kdesi tam venku musí být.

1. KAPITOLA

Eden, třicet let po spuštění VÝBĚRU

Spark měl v polospánku oči ještě pevně zavřené, když ozvěna noční můry, která se mu už léta pravidelně vracela, pomalu zmizela v nicotě. Pocítil lehké trhnutí, když kabina jeho lithosového stratokluzáku opustila střední stratosféru, roztáhla křidélka a namířila si to k pacifickému pobřeží. Rozespale se protáhl, upravil si měkkou deku a rozvažoval, zda to zase jednou byl ten sen, který ho vzbudil, nebo jen změna dráhy letu.

Ještě než pronikl hlouběji do svého podvědomí, kluzák se náhle propadl. Spark vytřeštil oči, srdce mu bušilo. Kluzák divoce vibroval, pak ale zase nabyl rovnováhy. Spark instinktivně sáhl po opěrkách sedadla a pevně se chytil. Neměl pás. A byl na palubě sám; nebyl tu ani pilot, ani žádný další cestující.

Nyní byl naprosto bdělý. Stratokluzák se nejprve lehce zhoupl do klidnější letové polohy, pak uháněl dál a pod malým úhlem letěl ke svému cíli na pacifickém pobřeží.

Sparkův sen okamžitě jako mávnutím ruky zmizel. Posadil se, nastavil opěradlo do vzpřímené polohy, připoutal se a vypouklým oknem vyhlédl na nebe nad sebou. Pozoroval studenou čerň nekonečného vesmíru, barvu tak temnou, že druhou takovou neznal. Pak kvůli orientaci shlédl dolů na zem a hluboko pod sebou rozeznal pobřeží někdejší Kalifornie, kde nyní leží nový Eden, jeho domov. Když putoval

pohledem po jasné modři Pacifiku, mohl najednou na obzoru jednoznačně vidět zakřivení Země. A pak, když se kluzák naklonil na stranu, nad zakřivením najednou barvami zahýřila tenoulinká vrstva atmosféry, nevinná miminkovská modř před hlubokou černotou nekonečného vesmíru. Spark pozoroval vrstvu vzduchu, jak se rozpíná nad Zemí. Jen ona chrání planetu před smrtelným mezihvězdným prostorem. Tato vrstva se mu ve srovnání s velikostí Země jevila tenká jako papír, a přece jen ona umožňovala na planetě život.

„Přírodu nelze obelhat," říkával vždy jeho otec, „všechno, opravdu všechno má své meze."

Spark si tohoto efektu povšiml během mnoha letů v kluzáku už vícekrát. Ale podívaná na tuto blízkou křehkost Země, která visí kdesi uprostřed temně černého, smrtonosného a nekonečného prázdna vesmíru, byla pokaždé uchvacující.

Ještě lehce omámený tím pohledem se pokusil rozumově vyvodit, proč jeho kluzák právě zareagoval. Tady nahoře, v letové výšce více než třiceti kilometrů, bylo při čtyřech stupních pod nulou poměrně teplo. Plně automatické letadlo se po úpravě kurzu muselo náhle zanořit do chladnoucích vzduchových vrstev pod sebou. V průběhu dalšího klesání teplota nejprve klesne na minus šedesát a pak, čím víc se budou blížit k zemi, zase stoupne. To je inverzní průběh teploty, přemýšlel, umožněný úplným vyspravením ozonových děr. Doma v Edenu bylo příjemných osmadvacet stupňů, jak si přečetl na ukazateli.

Rozsvítila se zelená kontrolka „klidného letu". Spark doufal, že teď už žádné další turbulence nenastanou. Pohlédl na prázdná sedadla svého kluzáku.

Příště, pomyslel si a spokojeně se usmíval, nebudu na této cestě sám. Rozhodně ji vezmu s sebou.

Kolem něj bylo ticho, Spark slyšel jen další hukot, který pocházel od zvětšených nosných ploch. Při pomyšlení na ni se rozveselil a zároveň začal být netrpělivý. Ještě dvaadvacet minut do přistání v Edenu, přečetl si Spark na monitoru, opřel si hlavu o měkký polštář a zavřel oči, jako by se po zbytek letu chtěl opět uchýlit do snu, tentokrát do takového, v němž by hlavní roli hrála ona. Pokoušel se na ni soustředit, myslel na její sametově hebkou olivovou pleť, velké zelené oči a dokonalou postavu. Ale otázka po smyslu předchozího neodbytného snu, který se mu neustále vracel, se vydrala do popředí.

Ještě nikdy o tom nikomu nevyprávěl. Ten sen se všemi částmi, které ho tak často překvapovaly svými plastickými precizními detaily, byl vždy přesně stejný. Zřetelně mu vyvstával před očima. Byl to sen, který se odehrával v době, kdy byl ještě malý chlapec a zrovna oslavil šesté narozeniny. Začínal vždycky hezky, v téměř euforické náladě. Od té doby už zestárl o dvacet let, byl na vrcholu svých sil, vyvolen k roli ochránce nového ideálního světa, ale zážitky jeho vlastního šestiletého já ho stále ještě strašily v hlavě a rušily jeho klid. Kdesi, pomyslel si Spark, mám v životě ještě asi mezeru, kterou musím vyplnit.

Šli na pouť, on a jeho otec. Spark měl narozeniny. Tvář měl zamazanou barevnou cukrovou vatou, břicho nacpané žužu bonbóny. Viděl to množství barevných světel, slyšel hluk kolotočů, vřeštění dětí. Ve snu okolí rázem zmizelo. Viděl sám sebe, jak s otevřenou pusou stojí před obří strašidelnou dráhou. Chtěl dovnitř, a to za každou cenu, zmítal a škubal otcovou rukou.

„Jsem už přece velký," říkal a věděl, že se strachy rozklepe, když pojedou dovnitř.

Vtom k nim přišel tlustý muž, jehož tvář nedokázal Spark rozpoznat, promluvil si s jeho otcem, smál se a naznačil jim, aby ho následovali. Ukázal na papírovou korunu, kterou měl Spark na hlavě, jak to děti o narozeninách mívají. Potom ukázal na ceduli, na níž stálo, že děti mají k narozeninám jízdu zdarma. Spark byl pyšný, že už umí číst. Opravdu už je velký. Když vcházeli dovnitř, byl v euforii a vzrušený. Vzpomínal si, jak pevně tiskl otcovu ruku. V příštím okamžiku se ocitl před vozíčkem, který byl vyzdoben lebkami a všemožnými děsivými zvířaty. Viděl koleje vedoucí k létacím dveřím, za nimiž na pasažéry čekalo hrozivé doupě. Rychle uvolnil sevření otcovy ruky, aby nastoupil. Vtom to s ním trhlo , jak se vozíček najednou rozjel. Smýklo to s ním na sedačku a on viděl, jak jeho otec stojí na úzkém nástupišti. Vyveden z míry se za ním díval, pak na něj z plna hrdla cosi zavolal, odstrčil muže stranou a vyběhl, ale vozíček byl příliš rychlý. Spark byl sám. Pevně se chytil sedačky a jel ke dveřím. Sám...

Dveře se rozlétly a horor začal. Vytí, pavučiny a nasvícené kostry, Frankenstein a prostěradla s červenýma očima. Nemohl se vynadívat. Nepociťoval žádný strach. Ani piráti bez hlavy a bledá žena, která vyskočila z rakve, když projížděl kolem, ho nevyděsily. Ne ve snu...

Co ho vyděsilo, byl konec jízdy, kdy už mohl štěrbinou mezi dveřmi zahlédnout světlo zvenčí. Náhle všechno probíhalo zpomaleně. Mohl již slyšet hlas otce, který ho volal, a viděl koleje, které ho k němu zanesou. Hnedle dojede ke dveřím, hnedle bude jízda u konce, ale pak, krátce předtím, než se mohl vrátit do jasu a štěstí svých narozenin, se dráha

těsně přede dveřmi náhle stočila ostře doprava, skoro se dveří dotkla, ale vedla dolů, stále hlouběji do tmy... Vozíček se naklonil na stranu a zrychloval, stále zrychloval. Kola skřípala, Sparkem to mohutně otřásalo a házelo sem a tam, zoufale se tiskl ke kovovým příčkám vozíku a jízda pokračovala do bezedného prostoru, do černého nic, pryč od světa, pryč od světla, do jakési propasti. A on náhle věděl, že svého otce, matku, psa Baskyho a svůj pokoj již nikdy nespatří. To byla chvíle, kdy se Spark obvykle probouzel.

Kluzák zvedl čumák, aby zabrzdil, a postupně přenastavil rotory z letu vpřed na vertikální vznášení. Za několik málo minut přistane na plně automatizované přistávací rampě. Spark otevřel oči, vyhlédl z okna a poznal důvěrně známou přistávací plochu. Byl uvolněný, ale stejně bezradný jako předtím, protože si nedokázal spojit to, co se stalo v hodinách před jeho odletem, se svým snem. Cítil, jak rotory prudce vibrují, protože pro přistání nesou váhu kluzáku v kolmém směru. Nad přistávací plochou správně vypočítaly energii, postrčily dvacet metrů dlouhé zařízení s jeho osobní kabinou a spustily ho do magnetických držáků. Křídla se zabzučením vklouzla do svých krytů a Spark viděl, jak pokovované sluneční kolektory mizí v trupu.

Myslel na otce, kterého toho dne ztratil. Večer po návštěvě poutě se stala ta strašlivá nehoda. Svého otce miloval nade vše.

Bezděčně si sáhl na levé rameno, kde mu otec zanechal upomínku: vícevrstevné inteligentní tetování, vykreslené inkoustem, který reaguje na světlo a elektromagnetické vlny. Nebylo vidět víc než několik tajemných znaků, jejichž smysl Sparkovi unikal. Jeho otec byl občas zvláštní. Láskyplný, jak jen dobrý otec může být, ale zvláštní. Spark to tetování nikdy nesmí pozměnit, vštěpoval mu otec. Bude je navždy spojovat.

„Je to mé dědictví pro tebe," slyšel Spark říkat otce, „dědictví, které ti svěřuji." Otec mu to vštěpoval stále dokola. A pak mu zpíval ukolébavku.

Spark složil deku, popadl tašku a vystoupil. Jeho lithos už byl připraven, aby ho odvezl domů. Vydali se ulicí z letiště k Edenu a Spark se uvelebil na zadním sedadle.

Pohledem putoval přes mělké údolí, které obklopovaly zelené pahorky a brázdila široká, průzračná řeka pitné vody. Poloha Edenu byla zvolena tak, aby byl dostatek čerstvé vody a nikdy nebylo příliš horko či příliš zima. V těchto šířkách, vypočítal algoritmus, panují pro člověka s jeho křehkým organismem ideální životní podmínky.

Eden byl každé jaro obklopen nekonečným mořem divokých květůa půda se podivuhodně rychle zotavovala. Nedotčené různorodé lesy okolo Edenu budou po mnoho staletí v dostatečném množství vyrábět kyslík. Vyspělá technologie umožnila snížit škodliviny na nulu. Eden byl prvním městem na světě, jehož výstavba a provoz nezpůsobovaly přírodě žádné škody. A s pomocí superalgoritmu VÝBĚR byl tak dokonale střižen na míru lidským rozměrům a naplněn tak efektivní krásou, že z míst, která kdy člověk stvořil, se právě v něm nejvíce vyplatilo žít. Eden měl šest set tisíc obyvatel, a tím byl největším městem úzkého pruhu na zeměkouli, který byl vyhrazen výběrovým územím.

Po mírné vyvýšenině objízdné trasy proletěl Sparkův lithos kolem vlastního centra Edenu s jeho romantickými městskými ostrůvky postavenými podle historických metropolí, na východním okraji města projel shlukem zelení obrostlých propojených věží, na jejichž převislých fasádách se až k nebi tyčily stromy, zeleninové záhony a ovocné

plantáže, a pak zvolna ujížděl nahoru do kopce skrze vilové předměstí, na jehož nejvyšším místě stál i Sparkův vlastní domov. Spark bydlel v nejlepší čtvrti Edenu, což mu také kvůli jeho vysokému zařazení příslušelo.

Leckde se na nádherných zahradách činily oddíly robotů a v několika málo dnech stavěly nové domy z vytištěných trojrozměrných dílů. Lithos se vydal do posledního kopečku a zabočil do ulice, z níž se dostane na Sparkův pozemek. V údolí před ním ve světle ranního slunce tančila stoupající vlhkost. Spark si bezděčně povzdechl. V Edenu se nevyskytovaly žádné ploty, žádné vysoké zdi a nikde varovné cedule. Neexistovala kriminalita, strach a závist. Ráj, jaký si dokázal představit jen Bůh.

Lithos jel dál vzhůru a připojil se k magnetickým kolejím zahrady. Senzory přenesly jeho příjezd do systémů domu, který byl potažen kupolovitou slupkou. Ta pokrývala i části jeho bujné, tropicky vyhlížející zahrady.

Světlo vycházejícího slunce se od hladiny lenivě tekoucí řeky dole v údolí v mírném úhlu odráželo až sem nahoru na předměstí a na zahrady. Při stavbě města se toto zohlednilo, aby inteligentní vnější slupky budov mohly využívat co možná nejvíce sluneční energie. Sparkova vila dominovala jednomu z pahorků a byla zařízená tak, aby první paprsky dopadaly na širokou stranu futuristické nízké stavby pod kupolí, v průběhu dopoledne pak mohly putovat dále po zaoblených hranách, a tak přes den vyrobily dostatek proudu k napájení celého pahorku. Vilu pokrývala elektrochromatická fólie, která se přizpůsobovala slunečnímu záření.

Spark do domu vstoupil hlavním vchodem, když se s tichým kliknutím odemkl, než k němu po čtyřech schodech

vystoupal. Hodil tašku na pult vlevo vedle vstupních dveří a uslyšel hlas, jímž ho zdravil jeho systém:

„Vítej doma."

Čtyři dny tu nebyl. Po té dlouhé cestě do Zagorie, jednoho vzdáleného výcvikového střediska, se chtěl nejdříve osvěžit a převléknout.

Spark přešel velkou vzdušnou vstupní halu, po obloukovitém schodišti vyskákal do prvního patra a prošel ochozem se skleněnou podlahou, který se jako most vznášel napříč domem. Zatímco mířil do koupelny, přepnula mu vila svou vnější slupku ze zatmění na příšeří a pak na průhlednost. Cestou mohl vidět podrobnosti své tropicky vyhlížející zahrady – krátce se zastavil a pohlédl k umělecky vyzdobené voliéře v zahradě za domem. Hledal pestrý párek papoušků, který tam bydlel. Seděli na svém oblíbeném místě v nejvyšším vrcholu pagody ve stínu dvou velkých palem a bezstarostně cukrovali.

Bylo překrásné počasí. Další bezstarostný den v Edenu. Tak jako každý den v Edenu, co město stálo. Pocítil ve svém nitru hlubokou harmonii a znovu si spokojeně povzdechl. Pak pohlédl na hodiny a pokračoval do koupelny.

Rychle se svlékl a prádlo, opatřené senzory, hodil do příslušné šachty. Senzory aktivují domovní přepravní a třídicí systém, ten prádlo vypere a dopravníky ho s pomocí chapadel zanesou zpět do šatny.

Spark se narovnal v ramenou, napjal břišní svaly a změřil si své vytrénované tělo v zrcadle. Byl spokojen. Se zabzučením se pak odsunula jedna klapka v zrcadle a vysunul se jeho přístroj k čištění zubů. Pevně se zakousl do otisku

svého chrupu. Jakmile senzory zaznamenaly tlak, rozběhl se časovač. Zubní krytky, vyrobené výlučně pro něj, se mu přitiskly na zuby a zahájily jemné vzduchové čištění. Časovač zablikal a ze skleněné stěny před ním zazněl hlas:

„Ahoj, Sparku."

Byla to jeho asistentka, která slyšela na jméno Georgia. Přes vysoce citlivé mikrofony a komplexní systém reproduktorů a trojrozměrných projektorů ve všech místnostech mohl se systémem rozmlouvat jako se skutečně přítomnou osobou. Na přání dokázaly projektory promítnout do prostoru její hologram, takže to vypadalo, jako by systém měl tělo.

Spark si Georgii přetvořil dle svých představ: byla to vtipná, vždy zdvořilá žena. Každý v Edenu se mohl svobodně rozhodnout, jak své rozhraní využívat. Jakmile byl nakonfigurován, přenastavil se algoritmus automaticky na záliby, nálady a potřeby daného uživatele. VÝBĚR se optimalizoval samostatně a naučil se o svém uživateli vše, aby mu mohl co nejlépe sloužit.

Georgia věděla, že Spark doma stojí spíše o důvěrné oslovení a nechce, aby ho snad vítala formálním „Dobré ráno". To bylo vyhrazeno hostům.

„Ahoj, Sparku," zopakovala, protože jí neodpovídal.

„MMMbbblrmmm!" Víc ze sebe Spark s tiše vibrujícím přístrojem v ústech nedostal.

„Vzduchoproud doporučuje v nejbližší době odstranit povlak. Vzduchoproud míní, že se začíná tvořit zubní kámen. Dole, zevnitř."

„MMMHHMM!"

„Vyřídíme to hned teď?" ptala se Georgia svým hrdelním hlasem, který se mu tak líbil.

Spark souhlasně zabručel.

Bzučení v jeho ústech ustalo, ale pak začalo bzučet pištivě. Spark si povšiml, že se mu zubní žlábky v ústech trochu uvolnily, jak se akustický odstraňovač vysokým tempem propracovával od zubu k zubu a odstraňoval zubní kámen. Přitom nepoškodil ani molekulu skloviny. Celé to netrvalo ani minutu.

Sliny, vytvořené v reakci na mechanické podráždění Sparkových úst, se odsávaly jednou z hadiček, ježspojovaly Sparkova ústa se zrcadlem. Asistentka mu zatím před očima promítala nejnovější návrhy vnitřního zařízení jachty, kterou si právě nechával stavět, aby ho při proceduře rozptýlila. Spark trojrozměrnou projekci sledoval. Pro veřejné prostory, jako jsou palubní salon a bary, dával přednost minimalistickému elegantnímu designu. Kabiny a místnost s krbem měly svým námořnickým vzhledem působit především útulně a poklidně. Jachta bude sto dvacet metrů dlouhá a trup byl již hotový a vybaven nejnovější technologií. Boky čněly devět metrů nad hladinu v jediné hladké nepřerušované ploše, aby bránily obsazení, až bude na cestách v nezabezpečených oblastech zavržených území. Kdo stál na jachtě, viděl jen dřevo, sklo a ocel. Systém doprovázel projekci designových návrhů hudbou.

„Tak. Už je to vyřízeno!“ zapředla krátce poté spokojeně Georgia a obrazy zmizely.

Spark otevřel ústa a vzduchoproud vyklouzl. Průsvitná, tyrkysově pableskující umělotina se stáhla zpět do stěny před ním a klapka se zavřela. Spark si vypláchl pusu a vycenil zuby na zrcadlo. Spatřil svůj bezvadný bílý chrup a jazykem si přejel po hladké sklovině.

Rozevřelo se dřevěné obložení umyvadla dole a pohltilo sklenici pramenité vody, která byla předehřátá přesně na Sparkovu tělesnou teplotu tohoto rána. Na zrcadle se objevilo hlášení: „Bakteriální nález: 100 %. Flóra v ústech: zdravá. Zánětlivé hodnoty: žádné. PH: 7,36.“ Rozsvítil se zelený indikátor. Když čtečka očí zaznamenala, že si Spark hlášení přečetl, indikátor zhasl.

„Trochu pohybu?“ zeptala se Georgia. „Ne, že bys to potřeboval, ale ještě by na to byl čas,“ dodala.

„Ne, teď ne. Nejdříve se oholím.“

Spark se začal ohánět staromódní štětkou na holení a napěnil si mýdlo z kusu velkého jako pěst. Přitom mu do nosu stoupala vůně květů planých sicilských kapary. Jeho asistentka molekuly ve vzduchu zaznamenala a zanalyzovala intenzitu. Rozevřel svou oblíbenou břitvu, smýkl jí po obtahovacím řemenu a pevným máchnutím si z tváře seškrábl pěnu spolu s tuhým, modravě černým strniskem. Spark se jako malý chlapec rád díval na otce při holení a odkoukal od něj techniku a promyšlenost tohoto staromódního způsobu. Když začaly vousy růst jemu samotnému, rozhodl se to dělat po něm. Z holení se stal rituál, který miloval.

Spark si z tváře spláchl zbytky mýdla, sáhl po nahřátém vaflovém ručníku z eukalyptových vláken, dnes ráno zjemnělému trochou léčivé skořicové silice, a osušil si tváře. Spokojeně si měřil obličej. Aniž by to vnímal, nízkofrekvenční laser ze zrcadla před ním mu prohlédl každý pór kůže. Laser prošetřil strukturu pokožky, podezřelá znaménka a skvrny a zanalyzoval stav živin ve Sparkově kůži. Ultrasvětelný skener mu v milisekundě

prozkoumal oční pozadí a na sítnici pátral po popraskaných žilkách a změnách, které by poukazovaly na možný problém organismu.

Otevřela se další záklopka a Spark si vzal připravené pleťové mléko z extraktu hroznových jader, které mu analyzační program kůže dnes doporučil, aby se jím po vysprchování natřel.

Pak vstoupil do sprchové věže a nechal se omýt tryskami. Asistentka mu mezitím do jedné ze záklopek připravila potřebné nahřáté osušky. Pak zkontrolovala údaje o počasí a teplotě na nastávající den, promítla si naplánované schůzky a s pomocí senzorů v jeho oděvech provedla aktualizovanou inventuru jeho šatní věže.

Po umytí stál docela nahý Spark v koupelně, osušil se a pečlivě si do kůže vmasíroval pleťové mléko. Zatímco si roztíral výživný krém s jeho čtyřmi sty složkami, zeptal se:

„Co máme dnes v plánu, Georgie?“

„Obnovíme pokovování fólie na domě, má být horké léto, proto chceme přezkoumat izolaci. R218 to zařídí. Pak se pokovují nové solární panely nad ní. Do dnešního večera bude vše hotovo. V jedenáct hodin pojedeme do Archivu za tvým strýcem Billem. Na oběd. Jídlo si můžeš vybrat cestou v lithosu, v garáži teď máme nejnovější model. Já už nahrála, co se dnes podává. V patnáct hodin – to se ti bude líbit – půjdeme do loděnice, promluvíme si o modelech. Pak pojedeme na nákup do Vertikálu. Mají nové ovoce. A dnes večer je Festival. Budeš mít v lóži hosty.“

„Dobrá. Pěkné. Povídala jsi nový lithos?“

„Ano, poslala ho sem Eleanor, moje kolegyně s vlajícím kabátkem.“ Georgiin hlas zněl odmítavě.

„A co, jaký je?“

„Velice elegantní! Dlouhý čumák, měkká pohovka, pohodlné polštáře z eukalyptu a můžeš vystupovat a nastupovat vestoje, protože střecha vyjíždí nahoru.“

„Aha,“ zamumlal Spark, „to jsem napjatý.“

„Ostatně, vypadáš skvěle,“ nechala se slyšet Georgia. „Neříkám to proto, že musím!“ dodala rychle.

„Podvodnice!“ opáčil Spark a zazubil se. „Teď se obléknu.“

Spark opustil koupelnu, přešel po obloukovitém ochozu a přitom se podíval nahoru skrze průhlednou střechu. Po kobaltově modrém nebi zvolna táhla bílá oblaka. Překrásné počasí.

Stále ještě nahý vstoupil do šatní věže, prostorné, luxusně zařízené šatny jako v nějakém drahém butiku.

„Ukaž se!“ poručil a postavil se před panoramatické zrcadlo.

„Už jdu!“ řekla Georgia a o okamžik později se v podobě hologramu v životní velikosti objevila v místnosti vedle Sparka.

Spark si ji prohlédl. Georgia se oblékla jako kostymérka u dvora, oděná do monstrózních šatů ze žlutého tylu, ozdobená krejčovským metrem, který jí visel na krku, jehelníčkem, který se jí skvěl na zápěstí, a krejčovskými nůžkami, které jí visely na řetízku u krku. Tvář měla bledě nalíčenou a nazdobenou nápadnými znamínky krásy.

„Pěkné šaty!“ poznamenal sarkasticky. „Ale nechme těch blbostí!“

Georgia se zarděla a stydlivě povzdechla: „Mon dieu. Seňor nemá žádný smysl pro romantiku!“ Během zlomku vteřiny se Georgia svého převleku zbavila.

„Tak, teď zase vypadám normálně. V pořádku?“ ušklíbla se.

„Hodná holka,“ okomentoval to Spark a krátce sklouzl pohledem po její postavě.

Georgia teď na sobě měla tmavomodrý, rovně střižený formální oblek, který zvýrazňoval její postavu, aniž by působila sexy. Z jejího nakadeřeného, barokně vysokého účesu se stal kaštanově hnědý vodopád a tančil jí kolem souměrné tváře. Byla to atraktivní podívaná.

„Co jsi mi našla?“ chtěl vědět Spark.

Panoramatické zrcadlo zprůhlednělo a za ním se objevilo šest Sparkových obrazů v životní velikosti, v šesti různých oblecích.

„Tenhle,“ prohlásil Spark a ukázal na sportovně elegantní oblek napravo, sladěný s botami. „Ten si vezmu. Ale bez klobouku!“

„Už je připravený, hnedle!“ zavrkala Georgia, poslala mu vzdušný polibek a její hologram zmizel. Spark slyšel, jak roboty ve skříni nakládají příslušné kousky na pojízdný stolek.

„Ostatně jsem se vsadila, že si ho vezmeš,“ zazněl pokojem její hlas.

„Všetečko!“

Spark slyšel její šťastný smích. „Mám tě, zlato!“ vydechla spokojeně a ladila teď svůj hlas pochmurně.

„Hlavně že se bavíš!“ zavrčel Spark.

„O to přece jde, ne?“

„Jojo, máš pravdu,“ chlácholil ji Spark.

„Proč by mělo nějaké živoucí stvoření žít v bolesti a utrpení? Vždyť přece každý má mít ze života jen zábavu a radost! Nebo ne?“ Spark si povšiml, že jí z hlasu zmizel škádlivý tón. Najednou mluvila docela vážně.

„Užívat si zábavy a radosti a něco stvořit z materiálů, které nám Země poskytuje,“ doplnil Spark její myšlenku. Jedno z obložení skříně sjelo stranou a ven vyjela figurína s oblečením nahřátým na tělesnou teplotu. Spark si natáhl prádlo, ponožky a kalhoty.

„To je přece také zábava!“ trvala na svém Georgia, pořád ještě z reproduktorů.

„Dříve se tomu říkalo práce. Člověk se něčemu naučil, na jistou dobu se se svými schopnostmi nechal najmout a za to dostával peníze, takže si mohl koupit, co potřeboval.“

„Z toho byli lidé v depresích a nemocní, cítili se zotročeni, což nebyla žádná zábava! Každopádně to bylo dřív,“ poznamenala Georgia. Její velká hlava se objevila těsně u Sparkovy tváře.

„Co ty víš o dřívějšku?“ namítl Spark a pohlédl jí do očí.

„Všechno, můj milý. Všechno!“ zaševelila mu do ucha. Spark se musel usmát, když slyšel, jak dokonale ten hlas dokáže vyjádřit různé nálady.

„I každé tajemství?“ zeptal se Spark lehce provokativně.

„Každé tajemství,“ odpověděla Georgia vážně. Stála teď před ním opět celou svou bytostí. „A,“ dodala přemýšlivě, „i všechna tajemství, která se vám lidem už vůbec nevejdou do hlavy. Ta znám také. Všechna. A sice od svého narození.“ Podívala se na Sparka tak, jak to dělávala vždy, když její naprogramování příčin a působení emocí lidské duše narazilo na své hranice: přemýšlivě a vyčkávavě. Nastala odmlka.

„Tak, konec už, obléknu se," řekl Spark, který toho rána neměl na povídání náladu.

„Přece ještě..." dodala troufale Georgia.

Ale dál se nedostala. Spark ji vypnul pohybem předloktí, kde měl od převzetí moci VÝBĚREM hluboko v kosti zasazený svůj VEŠEBT. Byl to univerzální terminál, přes který každý uživatel VÝBĚR obsluhoval. Obsahoval identifikaci, komunikoval se všemi senzory a řídil ustavičné lékařské prohlídky. Georgia oněměla a zmizela, což mu v příštím okamžiku bylo opět skoro až líto. Součástí sytému bylo, že uživatelé, pokud chtěli, vyvíjeli pro systém pocity.

Protipohybem svého VEŠEBTU její hlas zase zapnul.

„Tedy dobrá, Georgie, máš pravdu. Vzdávám se. Chceš přijít k oblékání? Budeme si zas povídat?"

„Ne, jen pokračuj. Momentálně je mi to trapné. Krom toho mám práci. Zrovna vytvářím upgrade loutkáře pro kryptoměnu. Přijdu pak do zahrady. V pohodě? Cheerio..."

„Ale neurazila ses?"

„Jak bych mohla? Jsem přece jen stroj. Všechno je v pohodě. Ráda si s tebou povídám. Tvoje ranní bručení je ale už někdy trochu zvláštní. Ale přesto tě miluju. Jen si mě klidně vypni, nejmilejší!"

„Potvoro!" ujelo Sparkovi.

„Slyšela jsem to!" zasmála se Georgia z nicoty.

Spark se oblékl, v nejlepší náladě sešel dolů do obytné haly a vstoupil na rozlehlou terasu. Sebral trochu ptačího krmení a odloudal se k pavilonu, kde ho přivítali vřískající papoušci. Koutkem oka zahlédl drobný dron, jak vletěl do voliéry, přiblížil se k trusu, který jeden z papoušků vypustil, a jemnou jehlou si vytáhl vzorek.

Dva kapitáni – lidé nižší kategoriebez plného přístupu k VÝBĚRU – právě dostávali od všudypřítomné Georgie instrukce. Spark byl velice náročný, co se zahrady týče. Jeho oblíbeným stromem byl obrovský rozložitý cedr uprostřed severní části zahrady, klon slavného piemontského cedru, který byl vysazen v sedmnáctém století při příležitosti jedné savojské svatby. Musel se pravidelně a velice obezřetně přistřihovat. Jeho obrysy mu připomínaly dokonale zastřiženou bonsaj cedru, byl ovšem přes třicet metrů vysoký. Dvě ze spodních větví vodorovně prorůstaly zahradou. Větvoví nad nimi čnělo v dokonalé symetrii až k nebi. Vypadalo to neskutečně – jako umělá, ale živoucí pyramida, která se mírně kolébá ve větru. Spark miloval ten kontrast, který v něm tkvěl. Ten strom byl mistrovským dílem, výsledkem spolupráce přírody a člověka.

Když Spark nakrmil papoušky a pobavil se s Georgií o svých dalších plánech, vydal se do transvěže. Georgia již čekala vedle lithosu, který se stříbřitě leskl v garáži. Už měl otevřenou střechu a byl připraven k nastoupení. Georgia si vyčesala vlasy nahoru, na nose měla velké brýle a kolem štíhlého krku nařasený elegantní šátek. Přesně věděla, že má tyhle hříčky s maskami rád.

„Pane," zanotovala rezervovaně.

„Děkuji," zareagoval Spark s úsměvem a usadil se na voňavou koženou sedačku.

Rozbzučely se magnetické motory a lithos se neslyšně rozjel, veden dopplerovskými systémy z rezonančních kolejnic a drobných dronů, které ho doprovázely.

Po půl míli vyklouzl vůz branou na výjezd, připojil se na koleje, s rostoucí rychlostí z aerodynamických důvodů

prodloužil svůj tvar o půl metru a zrychlil do šíleného tempa, jímž spěl na Tvárnou třídu, do centra Edenu. Kolem Sparka se míhala naleštěná domovní průčelí s protáhlými obrazovkami na stěnách. Obrazy byly velmi ostré, jakoby zamrzlé.

Eden byl nejvýznamnějším městem pásma VÝBĚRU a žily v něm klíčové osobnosti systému. Ačkoli byl Eden navržen s naprosto autonomní strukturou tekuté demokracie, která život řídila plně automaticky, museli být vysoko postavení inspirátoři a někteří rozhodující vybranífyzicky shromážděni na jednom místě. Ne-inspirátoři, ostatní občané VÝBĚRU, ať už jakéhokoli zařazení, si mohli vybrat, v jaké ze snových destinací chtějí žít.

Cesta vedla předměstími, pak dospěla k propojeným oblastem, kde domy stály těsněji u sebe, a nakonec se jízda zpomalila v pozvolné klouzání, když lithos dospěl k hranicím do detailů promyšlené kopie londýnské čtvrti Notting Hill. Projížděl čilým a útulným londýnským centrem, o něco později pak projel kolem zaplněných kaváren římské čtvrti Trastevere, po mostě Pont Neuf překročil řeku a na jejím druhém břehu dojel k budově z lehoučkého sklolaminátu, v níž byl umístěn Archiv. Bylo to nejdůležitější zřízení VÝBĚRU a jediná budova s bezpečnostními prvky. Archivářem, a tedy pánem domu, byl Bill, Sparkův strýc.

Když senzory Sparka poznaly, brány Archivu se otevřely.

Na velkém monitoru lithosu se zjevila Georgia. Přidržela si před obličejem zrcátko a přezkoumala svůj vzhled. Krátce si jazykem přejela přes zuby, jako by musela odstranit zbytky rtěnky. Potom si upravila šátek, dýchla

si na černé brýle a vyleštila je na rubu saka, přičemž po Sparkovi střelila ironicky flirtujícím pohledem střízlivě nalíčených očí.

„Nu, tak půjdeme," řekla Sparkovi. „Já jsem připravena."

2. KAPITOLA

V Archivu, o chvíli později

„Buďte vítán, Sparku," pronesl starší z obou kapitánů, kteří do Archivu patřili už léta. „Bill je ještě v Oblasti 58. Požádal nás, abychom už šli nahoru do jeho bytu. Při tomhle krásném počasí pojíme na terase, nařídil Bill."

„Báječné," prohlásil Spark. Pohledem bloumal po hale. Na podlahu dopadalo sluneční světlo a oživovalo břidlicově šedý mramor. Táflování vysokých stěn bylo zhotoveno z měkkého bílého dřeva, které svou bělavě žlutou základní barvou a hnědými a zelenými jádry světlo pohlcovalo a odráželo. Obrazovky za ním ukazovaly panoramatické záběry výběrového světa.

Georgia si odkašlala. „Tvá objednávka?"

„Dám si steak, salát a hranolky," řekl Spark. „Docela prosté."

„Medium rare jako vždy?" ujišťoval se kapitán.

„Přesně. Ostatně, jestli je Bill sám, rád bych si do Oblasti 58 zašel. Mohu ho pak nahoru doprovodit."

Oblast 58 pojmenoval Bill po letopočtu, kdy úřady Spojených států jako první vláda na světě začaly s ukládáním digitálních dat a tím vytvořily novou podobu investic pro firmy a umožnily digitální revoluci: 1958. Důstojný název pro takto historicky významné místo.

Chvilku trvalo, než se objevil hologram Billova asistenta. Spark si představil, jak Bill pečlivě formuluje příkaz

a ignoruje přitom, že komunikace mezi lidmi a VÝBĚREM již netrvá dlouho.

„Zdravím, Sparku," zazněl plechový hlas bezejmenného asistenta. „Bill tě očekává. Nepotrvá dlouho, než bude hotov, ale klidně za ním můžeš zajít." Hologram zase zmizel.

„Jako by spolkl pravítko," zesměšňovala ho Georgia Sparkovi do ucha. „A k tomu je nezdvořilý."

Spark pokynul již zmizelému hologramu a vydal se na cestu.

Bill. Už dávno se neviděli a vždy spolu komunikovali jen přes cloud. Spark si bezděčně vzpomněl na otcovu nehodu,protože se stala tady docela blízko. Bill se pak stal jeho poručníkem a rádcem, a ještě víc, dojemně se o něj staral. Jako opravdový otec. Spravoval jeho podíly ve firmě EUKARYON, dokud Sparkovi nebylo osmnáct. Tak to stanovila závěť. Stejně jako všechny peněžní hodnoty přeměnil VÝBĚR Sparkovy podíly, původně nesmírné bohatství, na status: Spark své zařazení AAA, a tím nejrozsáhlejší přístup k zázrakům výběrového světa, jaksi zdědil. Jaké to nepochopitelné privilegium, myslíval si často a myslel si to i teď.

Nekonečné řetězce algoritmů, které vedly k metaalgoritmu VÝBĚR, byly napsány a jako vývojové platformy uloženy zde. Budova Archivu byla skutečně místem, kde se VÝBĚR programoval. Zde jeho otec celé noci vysedával před obrazovkami a vtěloval hypotézy do algoritmů. Spark si vzpomínal na otcovy zarudlé oči u snídaně, a že se někdy ptával, kvůli čemu otec tolik plakal. Nyní to věděl: jeho otec zde, právě zde, popoháněl vpřed jeden z největších vynálezů lidstva, aby ukončil zdánlivě bezvýchodné utrpení na této planetě.

Tam, kde dnes stojí Archiv, se nacházelo sídlo někdejší firmy EUKARYON, která tehdy ještě patřila Billovi a Sparkovu otci. EUKARYON byl nejinovativnějším exponentem tehdejší vývojářské inteligence, protože nebyl vázaný účastí v zápase o hospodářské monopoly, v němž se požíraly internetové platformy a giganti špičkových technologií. Ne, EUKARYON byl již zpočátku zkoncipován jeho otcem, roztrpčeně bojujícím proti nespravedlnosti a chudobě: jako nekomerční shromaždiště know-how pro software, který měl ukončit bídu na Zemi a přetvořit společnost. Šťastné spojení Sparkova otce s Billem, který si jako cynická legenda tajných služeb mohl s pomocí svých zpravodajců a tajně instalovaných „čipů Clipper" zjistit vše, co se vyvíjelo v Silicon Valley[1], vytvořilo utajené území, na němž mohl EUKARYON neutralizovat hrozivě se vzmáhající moc největších firem, které kdy v lidské historii existovaly. EUKARYON sám vytvořil monopol na novou podobu světa, a sice rychleji než všichni ostatní. Skutečnost, že Bill ve svém postavení měl vliv na prezidentku, zatímco Sparkův otec byl jejím advokátem, přispěla ne nepodstatnou měrou k tomu, že byl model umělé inteligence od EUKARYONU na zkoušku nasimulován a shledán dobrým. Byl to konec politiky, konec právního systému a hodina nula pro odstranění peněz. Jako omezený, přísně tajný pokus a vlastně pod kontrolou státu se algoritmus v krátké době rozlezl všude. Ne jako virus, který unikne z laboratoře, nýbrž jako nové slunce, které vyšlo nad lidstvem.

Právě zde, kde se dnes nachází Archiv, se rozhodovalo o tom, kdo přežije a bude se smět nastěhovat do nového ráje. Muselo být zachováno to nejcennější, genofond lidské

rasy, ve své zdravé rozmanitosti. Musely zůstat zachovány všechny šance, aby se mohl rozvíjet. Také zásadní otázka, jak má člověk mezi svými druhy žít, zde byla nově uchopena, když se ukázalo, že všechny předchozí společenské modely a socioekonomiky selhaly.

VÝBĚR ale nespočítal jen biodynamické chápání lidstva, nýbrž i kvalitativní zařazení: ideály krásy, nálady, hormony, pudy a hodnocení genealogie, to vše VÝBĚR shrnul a spojil do nového, univerzálního obrazu člověka. Jazyk a literatura, hudba a umění, fyzika a chemie, elektronika a mechanika. Veškeré vědění lidstva, vývoj za miliony let, charakteristika lidské DNA a její rozdělení na Zemi. Mechanika rozvoje geneticky daných slabých a silných stránek. Nespočetné projevy inteligence a nejrůznější emocionální schopnosti. Od rýmy až po dědičné nemoci a rakovinu. Dlouhověkost a dětská úmrtnost. Biologická a kulturní evoluce. Velikost mozku a její historický vývoj. To všechno se ve VÝBĚRU spojilo a naprogramovalo.

Vědci se ponořili hluboko do veškerých dostupných údajů a záznamů, aby se poučili a především vyvodili, s jakou pravděpodobností se události opakují. Nakonec se u VÝBĚRU jednalo o otázku, jak by se pro lidstvo daly v budoucnu odstranit negativní události. K tomu se VÝBĚR musel naučit, co a proč a jak se kdy v minulosti stalo, které události měly negativní a pozitivní dopady a které jednotlivé body spolu navzájem souvisely. Obří mnohorozměrné puzzle galaktických rozměrů, propletené a pospojované neúplatnou logikou matematiky s jejími nejabsurdnějšími projevy. VÝBĚR byl posledním závěrem moudrosti, a tím poslední šancí pro lidstvo.

VÝBĚR se učil i o vině a trestu. O následcích a příčinách. O utrpení a nejistotě. O hlubokém zoufalství a nábožensky podmíněné naději. O odměně a potrestání. O dobru a brutalitě. O pravdě a lži. O štěstí a neštěstí. A o lásce.

Spark si myslel, že VÝBĚR je vlastně zdokonalením člověka, vytvořeným člověkem. VÝBĚR měl všechno, věděl všechno, uměl všechno. Sen všech filozofů, tak nemyslitelně dokonalý jako to, co lidé dříve nazývali Bohem.

Toto všechno probíhalo Sparkovi hlavou, když nastoupil do výtahu a v doprovodu obou kapitánů sjížděl do Oblasti 58.

Ve výtahu, jehož průhledné vnitřní obložení bylo z vodivého a poddajného grafenu, se během jízdy dolů do Oblasti 58 objevil slavný, historicky významný slogan:

Ve štěstí plane síla a chuť do života.

VÝBĚR, umělá inteligence se schopností učit se a rozvíjet se, zhustil báseň jednoho tatarského povstalce a vytvořil z něj maximu života. „Programové prohlášení“ VÝBĚRU, jak to nazval jeden horlivý někdejší předseda představenstva. Byl to první důkaz, že VÝBĚR umí i básnit a prokazuje tím lidské obrazotvorné schopnosti.

Výtah lehce zastavil v nejnižším podlaží. Dveře se odsunuly stranou a oba kapitáni dali Sparkovi přednost.

V hale dvacet na dvacet metrů, která skrývala Oblast 58, se nacházelo jediné ještě existující manuální rozhraní VÝBĚRU. Hrstka datových vědců a programátorů z bývalého EUKARYONU vylepšovala vstupy z nových nálezů – foliantů, volných papírů a knih, textů zákonů a historických záznamů, které sem nanosili. Pokud to shledal užitečným, doplňoval se VÝBĚR novými či starými podrobnostmi. Technici se přitom dostali jen na nejnižší úroveň architektury

VÝBĚRU, na blockchain, takže sice mohli doplňovat stávající informační balíčky, ale nemohli nahrávat nic úplně nového. Jedině Bill měl na oční sítnici šifrovací klíč, s nímž mohl dosáhnout vyšší úrovně a vytvořit například zásadně novou položku. Zato měl stejně jako Spark zařazení AAA, to nejvyšší, co mohl VÝBĚR udělit. Byl takzvaný áčkař.

Bill a dva technici seděli u psacího stolu a střídavě zírali na tenounký monitor před sebou a na zažloutlou příručku se složitě působícími grafy, která ležela rozevřená na stole.

Když přišel Spark blíž, viděl, že se jedná o inženýrské výkresy revolučního odpružení torzní tyče korporace Studebaker-Packard. Razítko zbrojařského koncernu Curtiss-Wright Corporation na zažloutlém papíru prozrazovalo, že musí jít o originální podklady ze srdce oddělení vývoje.

„Ahoj, Bille," řekl Spark, když přistoupil ke stolu. „Copak to tu máme?" optal se se zájmem.

Bill ke Sparkovi vzhlédl. „Vítej. Už to nebude trvat dlouho. Máš hlad?" Postrčil foliant po stole tak, aby mohl Spark výkres lépe rozeznat.

„Tohle jsou plány na odpružení torzní tyče z odkazu Packardu. Moje Custom osmička, zelené monstrum, jak mu říkáš, takové má. Při posledním Festivalu se mi vpředu vpravo zlomila oj. Kolo se od té doby otáčí nepravidelně. Vyrobili jsme ten díl znovu, ale kolo se neotáčí správně. Teď zkoušíme, jestli VÝBĚR nedokáže vyvinout lepší díl. Možná tu základní myšlenku převezmeme pro systém lithosů. Konstrukce je tak jednoduchá, účinná a okouzlující, že jsem napjatý, jestli ji VÝBĚR uzná hodnou vyrobení. Materiály z dřívějška holt jednou povolí, teď kulhá můj miláček. Ale mnohé věci se vůbec nemusí vymýšlet znova." Zamrkal na Sparka.

Mezi mnoha dalšími veterány vlastnil Bill skvostné kupé Studebaker-Packard z roku 1958. Veteráni byli velkou vášní vyvolených v Edenu a originály, jako byl ten Billův, byly velikou výjimkou. Především proto, že tento model ještě jezdí na spalovací motor. Zpravidla byly veteránům vmontovány magnetické motory a charakteristický zvuk motoru se pouštěl ze skrytých reproduktorů.

„Tak, je to tam," prohlásil jeden z techniků.

Z obrazovky vyplul trojrozměrný konstrukční graf s elegantně zahnutými pružicími jednotkami torzních tyčí. Hologram simuloval jízdu po hrbolatém dláždění. Spark viděl, jak účinně udržuje konstrukce závěsy v klidu. Potom VÝBĚR probíral odpružení podle charakteristik různých modelů.

„Lithos," přikázal jeden z techniků.

Okamžitě se objevil podběh lithosu a VÝBĚR upravil pákový efekt táhla na protáhlou karoserii. Zabzučelo to a VÝBĚR zanalyzoval, proč je odpružení lithosu z magnetů a systémů stlačeného vzduchu lepší.

„Škoda!" ujelo Billovi, který obdivoval starou techniku. Nejspíš z vášně, ale také z nostalgie, jak Spark odhadoval.

Billovi bylo už osmdesát a měl v krvi ještě doby před tím, než se lidstvo přiblížilo singularitě. Mediservis ho udržoval při zdraví, ale z biologického hlediska byl přece jen starý.

Spark někdy míval dojem, že Bill trochu moc visí na věcech minulých, a ptával se, zda by jeho otec na blížící se smrt reagoval stejně, kdyby ještě žil.

Otcovo hulákání, když stál EUKARYON krátce před průlomem, se Sparkovi stále ještě rozléhalo v uších. Krátce nato se udála ta strašlivá nehoda. Otce našli mrtvého za volantem jeho vozu. Bill vypravil nákladný pohřeb, na který